

RP 112/2001 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen ändras så att maximibeloppet av garantiansvaret för de statsgarantier som beviljas med stöd av lagen höjs från 2 000 milj. mk till högst 800 milj. euro.

I lagen föreslås dessutom ändringar som den nya grundlagen och införandet av euron kräver. Vidare utökas lagen med bestämmel-

ser om avgifter för råvarugarantier, om skyddsarrangemang samt om beaktandet av internationella konkurrensfaktorer och miljökonsekvenserna av det projekt för vilket garanti beviljas, som en del av bedömningen av den totala risk som är förenad med projektet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning	3
1.2. Praxis	3
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	4
2.1. Mål och medel	4
2.2. De viktigaste förslagen	5
3. Propositionens verkningar	5
3.1. Ekonomiska verkningar	5
3.2. Organisatoriska verkningar	6
3.3. Miljökonsekvenser	6
4. Beredningen av propositionen	6
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	6
5.1. Den nya grundlagen.....	6
5.2. Lagstiftningsordning	7
5.3. Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....	7
DETALJMOTIVERING.....	8
1. Lagförslaget.....	8
2. Närmare bestämmelser	10
3. Ikraftträdande.....	10
LAGFÖRSLAGET	11
om ändring av lagen om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörj-	
ningen	11
BILAGA.....	13
PARALLELLTEXT	13
om ändring av lagen om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörj-	
ningen	13

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning

Med stöd av lagen om statsgarantier för trygghet av basråvaruförsörjningen (651/1985), nedan *råvarugarantilagen*, kan statens specialfinansieringsbolag bevilja statsgarantier i syfte att trygga finländska företags tillgång på råvaror. Med stöd av det statliga garantisystemet tryggas importen av samhällsekonomiskt viktiga basråvaror genom långfristiga leveransavtal. Statsgaranti kan beviljas som säkerhet för en kredit till ett utländskt företag som producerar råvaror eller till en främmande stat, om ett finländskt företag blir tvunget att via ett penninginstitut delta i eller bidra till ordnandet av krediten för att få till stånd ett långfristigt avtal om råvaruleveranser. Även om det primära syftet med lagen är att trygga tillgången på vissa basmetaller och slig, är lagens tillämpningsområde inte begränsat till enbart metallförädling. Garantin kan till fullo ersätta förlust som åsamkats kreditgivaren av kommersiella eller politiska orsaker, men råvaruimportören kan påföras en självriskandel med tanke på en eventuell förlust. Från ingången av 1999 är det statens specialfinansieringsbolag Finnvera Abp som har haft till uppgift att verkställa och tillämpa lagen. Maximibeloppet av garantiansvaret är enligt lagen 2 000 milj. mk. För garantier beviljade med stöd av råvarugarantilagen svarar staten enligt lagen om statsgarantifonden (444/1998).

Enligt förordningen om statsgarantier för trygghet av basråvaruförsörjningen (426/1999) fastställer handels- och industriministeriet de allmänna villkoren för de garantier som avses i lagen om statsgarantier för trygghet av basråvaruförsörjningen. Handels- och industriministeriets nya allmänna villkor för de statsgarantier som beviljas i syfte att trygga basråvaruförsörjningen har fastställts den 29 april 1999. På grund av de samhällsekonomiska aspekter som är förknippade med projekten påpekas i motiveringen till regeringens Proposition (RP 34/1985 rd) att varje garantiansökan bör föreläggas statsrådet för behandling. Enligt de-

allmänna villkoren skall den som ansöker om garantin begära ett principbeslut av statsrådet. Innan ett ärende som gäller statsrådets principbeslut föredras, skall handels- och industriministeriet inhämta utlåtanden i frågan av finansministeriet, arbetsministeriet och andra instanser som det finner nödvändigt att höra. I statsrådets principbeslut meddelas de viktigaste villkor som skall ingå i kreditavtalet och avtalet om råvaruleverans, garanti-täckningen, den självriskandel som eventuellt påförs importören av råvaran samt övriga villkor för beviljandet av garantin.

1.2. Praxis

Med stöd av råvarugarantilagen har det beviljats två garantier för krediter på sammanlagt 147 milj. US-dollar (nedan dollar). Den kredit som beviljades för ett gruvprojekt i Chile betalades tillbaka till fullt belopp i fjol, och för närvarande uppgår statens garantiansvar för ett gruvprojekt i Peru till 85 milj. dollar (ca 552 milj. mk). I båda projekten har det varit fråga om långfristiga avtal om köp av slig av en råvara som ett finländskt bolag behöver för fortsatt förädling av koppars. I Finland har långfristiga avtal om råvaruleveranser behövts speciellt för koppars del.

Gruvproduktionen i Finland liksom i hela Europa har minskat avsevärt under de senaste åren. Samtidigt har smältverksproduktionen ökat kraftigt i området. Enligt prognoserna kommer obalansen mellan den europeiska gruv- och smältverksproduktionen alltjämt att öka starkt under de närmaste åren. Detta innebär att de europeiska kopparsmältverken i framtiden i allt högre grad tvingas bygga sin verksamhet på kopparslig som importerats från länder utanför Europa. Härvid blir de också tvungna att i större omfattning än tidigare konkurrera med liknande smältverk i andra länder. På den europeiska smältverksindustrin ställs också stränga miljökrav, som höjer produktionskostnaderna.

Vissa stater har av tradition tillämpat vissa skyddsåtgärder för att säkerställa att den egna smältverks- och förädlingsindustrin kan överleva och växa. Sådana skyddsåtgärder är t.ex. tulltariffer, importreglering och beskattning.

Åtgärderna garanterar den inhemska industrins lönsamhet också i de situationer där villkoren för köp av slig på världsmarknaden är synnerligen ofördelaktiga för köparen. Delvis som en reaktion på dessa skyddsåtgärder har de länder som köper slig vidtagit finansierings- och garantiarrangemang i anslutning till råvaruimporten.

Den ökade gruvproduktionen av koppar har under de senaste åren koncentrerats till länder i Latinamerika och Fjärran Östern. Denna utveckling förutspås fortsätta i framtiden. Konkurrensläget för de europeiska smältverken försvagas således till följd av långa transporter. Producentländerna är ofta också politiskt instabila, och härvid ökar de politiska risker som hänger samman med tillgången på slig. Gruvprojekten kommer också att vara förknippade med avsevärda infrastruktur- och miljöinvesteringar. Finansieringen av gruvprojekt i dessa producentländer kommer att bli en synnerligen aktuell fråga.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Mål och medel

Systemet med råvarugarantier syftar till att säkerställa tillgången på samhällsekonomiskt sett viktiga råvaror och härigenom trygga sysselsättningen inom industribranschen i fråga. Råvaruförsörjningen inom metallförädlingen har under de senaste åren försvårats ytterligare på grund av att den inhemska gruvdriften har upphört och den brist på slig som råder på världsmarknaden. Problemen gäller i synnerhet de metallförädlingsbranscher som skaffar sin slig i u-länderna.

Vanligen strävar man efter att garantera tillgången på råvara för metallförädling genom långfristiga leveransavtal. Konkurrensen på marknaden för slig är hård, och sligproducenterna ställer ofta som villkor för ett avtal att köparen deltar i den finansiering som behövs för att produktionen skall kunna utvidgas eller en ny gruva anläggas, eller hjälper till med att ordna finansieringen.

För Finland är läget kritiskt just när det gäller kopparn, eftersom det inte längre finns några inhemska råvarukällor. En vidareutveckling och omläggning av kopparproduk-

tionen utreds som bäst i Finland. Utgångspunkten för omläggningen är att man frångår smältningen av nickelslig och inriktar produktionen på ökad smältning av kopparslig och ibruktagandet av ny konverteringsteknik. En lönsam kopparproduktion förutsätter att verksamheten i anslutning till smältningen och raffineringen av koppar utvidgas avsevärt, ny teknik tas i bruk och andra funktioner moderniseras. Målet är att trygga förutsättningarna för att den verksamhet som anknyter till kopparproduktionen skall kunna fortsätta, trygga råvaruförsörjningen för den fortsatta förädlingen av koppar och därigenom säkerställa att förädlingen av koppar fortsätter i Finland samt i sista hand säkra sysselsättningen och utvecklingen inom denna industribransch.

För en framgångsrik teknikexport krävs också fortgående produktutveckling.

Övriga fördelar som har framförts till förmån för en utvecklad kopparproduktion är de förbättrade möjligheter till export av kopparförädlingsteknik som den nya konverteringstekniken ger samt strävan efter en fortsatt utveckling av teknik som minskar skadorna på miljön. Marknadsföringen av den nya tekniken stöds av en egen referensanläggning som visar leverantörens förtroende för den teknik som tillhandahålls och samtidigt ger en direkt möjlighet till fortsatt teknisk utveckling.

För att sysselsättningen skall kunna tryggas måste verksamheten vara lönsam. På grund av den hårdnande internationella konkurrensen är det mycket svårt att trygga sysselsättningen utan att produktionen utvidgas.

Om verksamheten försvåras och läggs ner inverkar detta också på de företag som har hand om stöd- och servicefunktioner. Samtidigt har dessa funktioner också en avsevärd betydelse via transporttjänster och annan service. För den industriella verksamhetens del beräknas den totala indirekta sysselsättande verkan vara minst två och en halv och högst fyra gånger så stor som den direkta verkan.

Storleken på investeringarna i anslutning till att kopparproduktionen läggs om och, på grund av den långa tid åtgärderna verkar, tillgången på slig bör säkerställas på lång sikt. För att verksamheten skall vara lönsam krävs det långfristiga avtal om råvaruleveranser. Detta måste beaktas när investerings-

beslut övervägs. De nya länder som tillgriper skyddsåtgärder skärper konkurrensen om råvaror. Därför blir arrangemanget med råvarugarantier avsevärt mycket viktigare. Efter som framtida gruvprojekt allt oftare utförs i politiskt instabila länder, ger råvarugarantin en möjlighet att ingå långfristiga råvaruavtal. Liknande finansierings- och garantisystem tillämpas i Japan, Tyskland och Korea.

2.2. De viktigaste förslagen

Råvarugarantilagen föreslås bli ändrad på så sätt att maximibeloppet av garantiansvaret för de statsgarantier som beviljas med stöd av lagen höjs från 2 000 milj. mk till högst 800 milj. euro (ca 4 800 milj. mk).

Efter det att kapaciteten inom kopparproduktionen har ökats räcker en beviljningsfullmakt på 2 000 milj. mk enligt den gällande lagen inte längre till, om garantiarrangemanget skall börja gälla en betydande del av råvaruinköpen. Om maximibeloppet av garantin höjs blir Finlands råvarugarantisystem jämförbart med konkurrentländernas motsvarande system. Det föreslagna beloppet av garantifullmakten gör det möjligt att ingå flera betydande leveransavtal. Utöver kopparproduktionen bör garantifullmakten dessutom räckta till också för andra eventuella råvaruimportörer.

I lagen föreslås dessutom ändringar som den nya grundlagen och införandet av euron kräver. Vidare utökas lagen med bestämmelser om avgifter för garantierna, om skyddsarrangemang samt om beaktandet av internationella konkurrensfaktorer och miljökonsekvenserna av det projekt för vilket garanti beviljas, som en del av den totala bedömningen av projektet. På grund av den nya grundlagen föreslås det att till lagen fogas bestämmelser om att lagen om förvaltningsförfarande och språklagen skall iaktas vid behandlingen och administreringen av råvarugarantier samt bestämmelser om hur offentligheten skall iaktas vid behandlingen av garantier på det sätt som anges i grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 2/2001 rd) om regeringens proposition med förslag till lag om statliga exportgarantier (RP 215/2000 rd).

Garantierna skall fortfarande beviljas enligt nuvarande praxis, dvs. utifrån en projektspe-

cifik riskbedömning och med stöd av statsrådets godkännande. Risken i anslutning till ett specifikt projekt kan delas med finansörerna och/eller råvaruimportören.

Enligt den nuvarande lagen förutsätts det att det vid beviljandet av garantier särskilt beaktas hur viktig råvaruimporten är för samhällsekonomin. Råvaruimportören skall separat för varje projekt utreda importbehovet utifrån sysselsättningen och förädlingskapaciteten. Statsrådet gör en bedömning av dessa frågor när det fattar sitt principbeslut. Finnveras uppgift är att bedöma riskerna i anknytning till finansierings- och garantiarrangemanget och att genomföra garantiarrangemanget i praktiken. Från statens synpunkt är det viktigt att råvarugarantierna används för flera projekt, så att allt för stora riskkoncentrationer i fråga om enskilda länder eller projekt kan undvikas. Enligt erfarenheterna hittills har de enskilda projekten likväl varit stora, och vid behov bör det fortfarande gå att bevilja råvarugarantier för dem.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Tillämpningsområdet för råvarugarantilagen begränsas i praktiken till några projekt, genom vilka man strävar efter att upprätthålla och trygga den behövliga förädlingskapaciteten och sysselsättningen. Syftet med lagen är inte att skapa någon ny basindustri med stöd av de garantier som lagstiftningen ger. I enlighet med detta kommer de garantier som beviljas antagligen fortfarande att vara få till antalet, även om de krediter för vilka garanti beviljas kan vara stora. Eftersom riskerna i anslutning till krediterna kommer att bedömas på samma grunder som riskerna i anslutning till exportgarantier, beräknas ersättningarna inte stiga till några avsevärda belopp även om riskspridningen knappast blir lika mångsidig som inom exportgarantiverksamheten.

Den grundläggande utgångspunkten för Finnveras verksamhet är att den skall bära sig. För de statsgarantier som har beviljats i syfte att trygga råvaruförsörjningen ansvarar staten med medel ur statsgarantifonden i enlighet med lagen om denna. Fonden står

utanför statsbudgeten. Med medel ur statsgarantifonden täcks eventuella underskott i de garantier som beviljats för att trygga råvaruförsörjningen. Om Finnveras balansräkning å andra sidan visar överskott för garantiverksamhetens del, skall överskottet återbetalas till statsgarantifonden till den del som motsvarar överföringen från fonden. Kravet att verksamheten skall bära sig gäller således den helhet som Finnvera och fonden i detta sammanhang bildar. Om kravet att verksamheten skall bära sig bestäms i 4 § lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998).

Det föreslås att bevillningsfullmakten för råvarugarantier höjs från 2 000 milj. mk till 800 milj. euro. Det är omöjligt att på förhand uppskatta beloppet av de förluster som höjningen av garantifullmakten eventuellt orsakar Finnvera. Åren 1985—2000 har Finnvera (samt exportgarantianstalten och Statsgaranticentralen, som skötte exportgarantiverksamheten före Finnvera) inte behövt betala några ersättningar med stöd av råvarugarantilagen. Garantiansvaret uppgår för närvarande till ca 85 milj. dollar. Av de ekonomiska riskerna är de största en eventuell nedgång i metallpriserna på världsmarknaden och en oväntat stor ökning av produktionskostnaderna.

3.2. Organisatoriska verkningar

Propositionen har inga direkta organisatoriska verkningar.

3.3. Miljökonsekvenser

En strävan med den föreslagna lagen är att medverka till att miljöriskerna bedöms och beaktas i Finnveras garantiverksamhet. Vid bedömningen av miljöriskerna anses det bäst att i tillämpliga delar iaktta motsvarande bestämmelser som de som föreslås i propositionen med förslag till lag om statliga exportgarantier och vad som bestäms i lagen om statliga exportgarantier (422/2001).

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänstemanuppdrag vid handels- och industriministeriet. Propositionen har varit på remiss hos fi-

nansministeriet, utrikesministeriet, miljöministeriet, justitieministeriet, arbetsministeriet, Finnvera, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund och Metallindustrins Centralförbund.

Remissinstanserna ansåg att propositionen allmänt taget var motiverad och viktig. De åsikter som har framförts i remisserna har i mån av möjlighet beaktats i propositionen.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

5.1. Den nya grundlagen

När råvarugarantilagen ändras måste man beakta de krav som ställs i den nya grundlag som trädde i kraft den 1 mars 2000, eftersom grunderna för överföring av administrativa uppgifter på någon annan än en myndighet har ändrats totalt genom 80 och 124 § i den nya grundlagen.

Enligt den gällande lagen sköter Finnvera verkställigheten och tillämpningen av lagen.

När den nya grundlagen stiftades var utgångspunkten att den lagstiftande makt som tillhör riksdagen, dvs. makten att utfärda allmänna rättsnormer som förpliktar enskilda och sammanslutningar samt myndigheter, inte skall överföras på en myndighetsnivå som är under ministerienivån och inte på andra än myndigheter. Efter att den nya grundlagen trätt i kraft kan Finnvera inte längre besluta om godkännande av de allmänna principer som skall tillämpas i garantiverksamheten, eftersom dessa betraktas som rättsnormer. Om dessa principer skall bestämmas genom normer på högre nivå, t.ex. genom förordning av ett ministerium eller av statsrådet. Det är dock möjligt att bolaget också i fortsättningen fastställer de mer detaljerade avtalsvillkor som skall tillämpas i fråga om garantierna och ingår avtal om dessa garantier, eftersom det då inte är fråga om att utfärda några rättsnormer.

Genom den nya grundlagen har möjligheten att överföra offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter, t.ex. statliga affärsverk och privaträttsliga sammanslutningar, begränsats. Den verksamhet i anslutning till statsgarantier som Finnvera har hand om

är skötsel av offentliga förvaltningsuppgifter enligt 124 § grundlagen.

Grundlagsutskottet ansåg i ett utlåtande i samband med stiftandet av lagen om statliga exportgarantier att de uppgifter i anslutning till beviljandet av exportgarantier som Finnvera med stöd av den nämnda lagen har skall anses vara en sådan offentlig förvaltningsuppgift som avses i 124 § grundlagen. Grundlagsutskottet hänvisade till att om förvaltningsuppgifter förs över på andra än myndigheter direkt genom lag, är det viktigt att rättssäkerheten och god förvaltningssed säkerställs genom bestämmelser. Det har vidare ansetts centralt att bestämmelserna om förvaltningsförfarande, offentlighet i myndigheternas verksamhet och språket vid myndigheter tillämpas.

5.2. Lagstiftningsordning

I detta lagförslag har utgångspunkten varit att kraven i 124 § grundlagen och grundlagsutskottets uttalanden i samband med lagen

om statliga exportgarantier på motsvarande sätt gäller i fråga om råvarugarantier. I lagförslaget ingår bestämmelser om att de allmänt förvaltningsrättsliga författningarna i fråga skall tillämpas, och därför torde den föreslagna lagen kunna stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

5.3. Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt artikel 87 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen är statliga stöd som snedvrider handeln mellan medlemsstaterna i princip förbjudna. Råvarugarantilagen har i tiden anmälts som ett existerande stödprogram. Eftersom syftet med propositionen inte är att ändra det centrala sak innehållet i den gällande lagen, behöver ändringen inte anmälas till kommissionen enligt fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Däremot skall ändringen sändas till kommissionen för kännedom.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

2 a §. I lagen föreslås en ny 2 a § om skyddsarrangemang. I sista hand är det staten som står för förluster som kan uppstå vid råvarugarantiverksamhet. Därför är det viktigt att lagen gör det möjligt att skydda sig mot dessa förluster. Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i propositionen med förslag till lag om statliga exportgarantier.

3 §. 1 mom. föreslås bli ändrad så, att maximibeloppet av bevillningsfullmakten höjs från 2 000 milj. mk till högst 800 miljoner euro. För närvarande uppgår statens garantiansvar till 85 milj. dollar, och för nya råvaruinköp står en garantifullmakt på ca 1 500 milj. mk till förfogande.

Inom anskaffningen av råvaror för metallförädling spelar just finansierings- och garantiarrangemangen en viktig roll. Inom importen från u-länder handlar det framför allt om att det går att få tillräckligt med garantier som täcker såväl de politiska som de kommersiella riskerna.

Efter det att kapaciteten inom kopparproduktionen har ökat räcker bevillningsfullmakten enligt den gällande lagen inte längre till, om garantiarrangemanget skall börja gälla en betydande del av råvaruinköpen. Om maximibeloppet av garantin höjs blir Finlands råvarugarantisystem jämförbart med konkurrentländernas motsvarande system. Det föreslagna beloppet av garantifullmakten gör det möjligt att ingå flera betydande leveransavtal. Utöver kopparimport bör garantifullmakten dessutom räcka till också för andra eventuella råvaruimportörer.

Enligt bedömningarna kommer efterfrågan på garantier att öka inom den närmaste framtiden, eftersom produktionen av kopparråvara i fortsättningen alltmer kommer att koncentreras till länder som i politiskt hänseende är s.k. riskländer. Med råvarugarantier försöker man i första hand täcka politiska risker, men i dessa länder betonas också täckningen av kommersiella risker med garantier. Genom en förordning av statsrådet meddelas närmare bestämmelser om fördelningen på politisk risk och kommersiell risk och om principerna för täckandet av risken. När Fin-

lands konkurrentländer tillhandahåller finansiering som garanterar råvaruimporten, bör också Finland säkerställa att näringslivet har samma förutsättningar som konkurrentländerna att kunna trygga den för industrin viktiga tillgången på råvaror.

Enligt 2 mom. beaktas vid beräkningen av garantiansvaret, i fråga om de råvarugarantier som trätt i kraft, hela det kapital som täcks av garanti och, i fråga om bindande garantianbud, hälften av det kapital som skall garanteras. Genom förordning av handels- och industriministeriet anges separat principerna för hur det ansvar som orsakas av skyddsarrangemangen skall beaktas.

I 3 mom. har införandet av euron beaktats.

4 §. Paragrafen föreslås bli utökad med ett nytt 2 mom., enligt vilket internationella konkurrensfaktorer samt miljökonsekvenserna av det projekt för vilket råvarugaranti beviljas, som en del av bedömningen av den totala risk som är förenad med projektet, skall beaktas vid beviljandet av råvarugaranti och fastställandet av villkoren för råvarugaranti.

Utbudet av finansieringstjänster kompletteras med råvarugarantier när finansiering via privata finansärer inte går att få över huvudet eller åtminstone inte på skäliga villkor på grund av de stora risker som är förenade med projektet. Det är motiverat att bevilja råvarugarantier när de leder till att finländska företag kommer i en jämbördig, konkurrenskraftig finansieringsställning och när garantierna gagnar den finländska samhällsekonomin.

Styrelsen för Finnvera har godkänt miljöprinciper för exportgarantiverksamheten. Bolaget bedömer bl.a. miljöriskerna enligt de principer som det har fastställt. I enlighet med internationell praxis förutsätter bolaget att man följer åtminstone den gällande lagstiftningen och myndighetsbestämmelserna i det land som är föremål för projektet. Finland deltar också aktivt i samarbetet inom OECD när det gäller att bedöma miljökonsekvenserna. Avsikten är att i tillämpliga delar iaktta de miljöprinciper som gäller för exportgarantier också i fråga om råvarugarantier.

Statens garantiverksamhet måste vara etiskt ansvarstagande. I ett etiskt sett ansvarstagande

beteende ingår inte bara att beakta miljöfrågor utan också bl.a. att respektera de mänskliga rättigheterna och trygga arbetstagarnas grundläggande fri- och rättigheter. När Finnvera beviljar råvarugarantier måste bolaget också göra de företag som får garantierna uppmärksamma på de riktlinjer för multinationella företag som har antagits i OECD.

5 a §. I lagen föreslås en ny 5 a §, i vilken det skall bestämmas om de avgifter som skall tas ut för råvarugarantier. En handläggningsavgift kan, men måste inte, tas ut för beslut om råvarugaranti. När handläggningsavgiften bestäms skall i mån av möjlighet den arbetsmängd och de kostnader som handläggningen av råvarugarantin medför beaktas.

Enligt 2 mom. baserar sig garantiavgifterna på den risk som skall täckas. Garantiavgiften påverkas av riskperiodens längd, kreditvärdigheten hos föremålet för risken, kreditvärdigheten hos landet där föremålet för risken finns och andra omständigheter som inverkar på den risk som skall täckas samt konkurrensfaktorer.

6 §. I paragrafen bestäms, vid sidan av den gällande 1 §, om beviljandet och administreringen av råvarugarantier. Enligt lagen beviljas och administreras råvarugarantierna av det bolag som avses i lagen om statens specialfinansieringsbolag, Finnvera. Bolaget fattar enskilda beslut om råvarugarantier och fastställer avtalsvillkoren för de råvarugarantier som skall beviljas. Finnvera ingår de avtal och förbindelser som avses i 2 och 2 a § samt vidtar skyddsarrangemang i sitt eget namn. Bolaget fattar beslut om ersättningar som skall betalas med stöd av råvarugarantier och administrerar också indrivningen i samband med råvarugarantier.

Garantiavtal och andra ansvarsförbindelser enligt denna lag har karaktären av privaträttsliga avtal. Ändring i dem kan inte sökas genom besvär, utan tvisterna avgörs från fall till fall i en allmän domstol, om inte något annat har avtalats.

6 a §. I lagen föreslås en ny 6 a §. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande om regeringens proposition med förslag till lag om statliga exportgarantier ansett att beviljandet av exportgarantier utgör en sådan offentlig förvaltningsuppgift som avses i 124 § grundlagen. Om förvaltningsuppgifter förs över på

andra än myndigheter direkt genom lag, är det viktigt att rättssäkerheten och god förvaltningssed säkerställs genom bestämmelser. För att kraven på rättssäkerhet och god förvaltningssed skall kunna uppfyllas måste bolaget följa de allmänna bestämmelserna om förvaltningsförfarande och språket vid myndigheter. Därför bestäms i paragrafen att bolaget vid beviljandet och administreringen av råvarugarantier skall iaktta lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) och språklagen (148/1922).

6 b §. I lagen föreslås en ny 6 b § om offentligheten vid behandlingen av råvarugarantier. I bestämmelsen hänvisas till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och 5 och 6 § lagen om statens specialfinansieringsbolag. I den sistnämnda bestämmelsen föreskrivs om tystnadsplikten vid inrättningar jämförbara med kreditinstitut.

I 5 § lagen om statens specialfinansieringsbolag ingår en bestämmelse om tystnadsplikt i fråga om ett bolags verksamhet. Denna specialbestämmelse skall fortfarande, vid sidan av offentlighetslagen, tillämpas på råvarugarantiverksamhet. Till denna del kan bolagets verksamhet jämföras med normal kreditinstitutsverksamhet. För att bolagets verksamhet skall vara trovärdig och syftena med verksamheten nås, måste en motsvarande tystnadsplikt tillämpas som i 94 § kreditinstitutslagen (1607/1993).

Garantierna har karaktären av privaträttsliga avtal där den som söker och den som beviljas garanti samt den som beviljar garantin i sak är likvärdiga avtalsparter. Dokumenten utgör helheter från vilka information inte kan lämnas ut utan att parterna orsakas betydande olägenheter och affärs- och yrkeshemligheten äventyras. Inom den statliga garantiverksamheten är det synnerligen viktigt för alla parter att förtroendet bevaras. Efter det att en garantiansökan har gjorts och ett beslut har fattats kan det gå år innan det slutliga handelsavtalet ingås. Om information läcker ut till konkurrenterna i förhandlingsfasen kan hela projektet falla, och då kan också de nationella förlusterna vara ansevärdiga.

7 §. Enligt paragrafen fastställer statsrådet de principer som skall följas i råvarugarantiverksamheten. Dessa principer gäller allmänna villkor och vid behov andra anvis-

ningar för beviljande av råvarugarantier, bedömning av råvarugarantiprojekts miljökonsekvenser samt bestämmande av avgifter som skall tas ut för råvarugarantier. Närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

2. Närmare bestämmelser

Med stöd av den föreslagna lagen skall närmare bestämmelser utfärdas genom för-

ordning.

3. Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 juli 1985 om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen (651/1985) 3, 6 och 7 §, av dessa lagrum 6 § sådan den lyder i lag 451/1998, samt
fogas till lagen en ny 2 a §, till 4 § ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 5 a, 6 a och 6 b § som följer:

2 a §

För att trygga statens intressen är det möjligt att genom försäkringar, säkerheter, avtal om ansvarsbyte och andra arrangemang skydda sig mot förlustrisk som kan uppstå vid garantiverksamhet enligt denna lag (*skyddsarrangemang*).

3 §

Det sammanlagda garantiansvaret för de statsgarantier som har beviljats med stöd av denna lag (*råvarugaranti*) och för skyddsarrangemang får uppgå till högst 800 miljoner euro.

Vid beräkningen av det garantiansvar som avses i 1 mom. beaktas, i fråga om de krediter som täcks av garantier som trätt i kraft, det kapital som täcks av garanti och, i fråga om bindande garantianbud, hälften av det kreditkapital som skall täckas av garanti. Det ansvar som orsakas av skyddsarrangemangen beaktas till nettobelopp på det sätt som föreskrivs genom förordning av handels- och industriministeriet.

För beräkningen av det garantiansvar som avses i 1 mom. räknas avtalsvalutan om till euro enligt den kurs som Europeiska centralbanken har meddelat för avtalsvalutan den dag råvarugarantin beviljades.

4 §

Vid beviljandet av råvarugaranti och fastställandet av villkoren för råvarugaranti beaktas internationella konkurrensfaktorer samt miljökonsekvenserna av det projekt för vilket garanti beviljas, som en del av bedömningen av den totala risk som är förenad med projektet.

5 a §

För beslut om råvarugaranti kan en handläggningsavgift tas ut. Handläggningsavgiften bestäms utgående från den arbetsmängd och de kostnader som handläggningen av en ansökan medför.

För råvarugarantier tas ut en garantiavgift vars belopp bestäms utgående från riskperiodens längd, kreditvärdigheten hos föremålet för risken, kreditvärdigheten hos landet där föremålet för risken finns och andra omständigheter som inverkar på den risk som skall täckas samt konkurrensfaktorerna.

6 §

Råvarugarantierna administreras av det specialfinansieringsbolag som avses i 1 §. Bolaget fastställer de allmänna avtalsvillkor som skall tillämpas på råvarugarantier och ingår de avtal enligt 2 och 2 a § som staten

ansvarar för samt vidtar skyddsarrangemang och ingår andra förbindelser.

6 a §

Vid handläggningen och administreringen av råvarugarantier skall specialfinansieringsbolaget iaktta lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) och språklagen (148/1922).

6 b §

Beträffande offentligheten för specialfinansieringsbolagets verksamhet enligt denna lag gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt 5 och 6 § lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998).

7 §

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de principer som skall följas i råvarugarantiverksamheten och som gäller

1) allmänna villkor och andra anvisningar för beviljande av råvarugarantier,

2) bedömning av råvarugarantiprojekts miljökonsekvenser,

3) avgifter som skall tas ut för råvarugarantier.

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 31 augusti 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Handels- och industriminister *Sinikka Mönkäre*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av lagen om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 juli 1985 om statsgarantier för tryggande av basråvaruförsörjningen (651/1985) 3, 6 och 7 §, av dessa lagrum 6 § sådan den lyder i lag 451/1998, samt
fogas till lagen en ny 2 a §, till 4 § ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 5 a, 6 a och 6 b § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Det sammanlagda garantiansvaret för de garantier som beviljats med stöd av denna lag får uppgå till högst 2 000 miljoner *mark enligt bokföringen*.

Vid beräkningen av garantiansvaret *enligt bokföringen* beaktas, i fråga om *garantier som trätt i kraft*, den garanterade kreditens och, i fråga om bindande garantianbud, hälften av det kapital som skall garanteras. Garantiansvar i utländsk valuta omvandlas, för uträknande av garantiansvaret enligt bokföringen i finska mark, genom tillämpning av den säljkurs som Finlands Bank noterar när garantierna beviljas eller, om sådan notering saknas, den säljkurs som Finlands Bank senast noterat före beviljandet.

Föreslagen lydelse

2 a §

För att trygga statens intressen är det möjligt att genom försäkringar, säkerheter, avtal om ansvarsbyte och andra arrangemang skydda sig mot förlustrisk som kan uppstå vid garantiverksamhet enligt denna lag (skyddsarrangemang).

3 §

Det sammanlagda garantiansvaret för de statsgarantier som har beviljats med stöd av denna lag (*råvarugaranti*) och för *skyddsarrangemang* får uppgå till högst 800 miljoner *euro*.

Vid beräkningen av det garantiansvar som *avses i 1 mom.* beaktas, i fråga om de krediter som täcks av *garantier som trätt i kraft*, *det kapital som täcks av garanti* och, i fråga om bindande garantianbud, hälften av det *kreditkapital* som skall täckas av garanti. *Det ansvar som orsakas av skyddsarrangemangen beaktas till nettobelopp på det sätt som föreskrivs genom förordning av handels- och industriministeriet.*

För beräkningen av det garantiansvar som avses i 1 mom. räknas avtalsvalutan om till euro enligt den kurs som Europeiska centralbanken har meddelat för avtalsvalutan den dag råvarugarantin beviljades.

4 §

 Vid beviljandet av råvarugaranti och fastställandet av villkoren för råvarugaranti beaktas internationella konkurrensfaktorer samt miljökonsekvenserna av det projekt för vilket garanti beviljas, som en del av bedömningen av den totala risk som är förknäad med projektet.

5 a §

För beslut om råvarugaranti kan en handläggningsavgift tas ut. Handläggningsavgiften bestäms utgående från den arbetsmängd och de kostnader som handläggningen av en ansökan medför.

För råvarugarantier tas ut en garantiavgift vars belopp bestäms utgående från riskperiodens längd, kreditvärdigheten hos föremålet för risken, kreditvärdigheten hos landet där föremålet för risken finns och andra omständigheter som inverkar på den risk som skall täckas samt konkurrensfaktorerna.

6 §

Verkställigheten och tillämpningen av denna lag sköts av specialfinansieringsbolaget.

6 §

Råvarugarantierna administreras av det specialfinansieringsbolag som avses i 1 §. Bolaget fastställer också de allmänna avtalsvillkor som skall tillämpas på råvarugarantier och ingår de avtal enligt 2 och 2 a § som staten ansvarar för samt vidtar skyddsarrangemang och ingår andra förbindelser.

6 a §

Vid handläggningen och administreringen av råvarugarantier skall specialfinansieringsbolaget iaktta lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) och språklagen (148/1922).

6 b §

Beträffande offentligheten för specialfinansieringsbolagets verksamhet enligt denna lag gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt 5 och 6 § lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998).

Gällande lydelse

7 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

Föreslagen lydelse

7 §

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de principer som skall följas i råvarugarantiverksamheten och som gäller

1) allmänna villkor och andra anvisningar för beviljande av råvarugarantier,

2) bedömning av råvarugarantiprojekts miljökonsekvenser,

3) avgifter som skall tas ut för råvarugarantier.

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .